

LAPONIA

WORLD HERITAGE IN SWEDISH LAPLAND

Motivering:

”Området är ett enastående exempel på **hur jorden har utvecklats** framför allt geologiskt och hur ekologiska och biologiska förändringar sker idag.

Här finns även **enastående naturfenomen** med exceptionell naturskönhet liksom betydelsefulla naturliga lokaler för den **biologiska mångfalden**.

Området som alltsedan **förhistorisk tid** har varit befolkat av **samerna** är ett av de bäst bevarade exemplen på **nomadområden** i norra Skandinavien.

Det innehåller **bosättningar och betesmarker** för stora renhjordar, en sed som går tillbaka till ett tidigt stadium i människans ekonomiska och sociala utveckling.”

Laponiatjuottjudus organisation

Styrelse – den styrande nivån

Beslutande organ

Partsråd

I dialog med parterna , styrelse och kansli utforma och följa upp uppdrag, samt diskutera och granska verksamheten

Förvaltning – den operativa nivån;

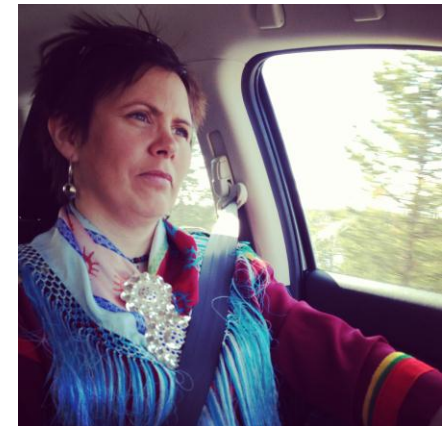
Väráltárbeoajjve (verksamhetsledare) och anställd personal. Säte i Jåhkåmåhkke/Jokkmokk

Vad gör Laponiatjuottjudus?

Laponiaförordningen SFS 2011:840

- Förvaltar och sköter Laponia enligt förvaltningsplanen
- Sköter anläggningar och leder inom Laponia
- Utför rovdjursinventeringar
- Sprider kunskap och information

Laponiatjuottjudus gör inte myndighetutövning

Sociala dimensionen

Fasta relationer mellan människor som lever och rör sig i Laponia samt till människor i omvärlden.

(Tjuottjudusplána s.17)

Mentala dimensionen

Omfattar föreställningar, kunskaper, attityder och värderingar.

(Tjuottjudusplána s .17)

Konventioner som styr Laponias arbete

Några exempel:

FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter

FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter

Europarådets ramkonvention för skydd av nationella minoriteter

Konventionen om biologisk mångfald

FN:s deklaration om ursprungsfolksrättigheter

Konventionen om immateriellt kulturarv

Konventionens definition av immateriellt kulturarv

Immateriellt kulturarv: sedvänjor, framställningar, uttryck, kunskap, färdigheter – liksom tillhörande tillvägagångssätt, ändamål, artefakter och kulturella miljöer – som lokalsamhället, grupper och i vissa fall enskilda personer erkänner som en del av sitt kulturarv. Det immateriella kulturarv, som överförs till generation till generation, omskapas ständigt av lokalsamhällen och grupper i samspel med omgivningen och naturen och i förhållande till historien och ger dem en känsla av identitet och kontinuitet och främjar därigenom respekten för kulturell mångfald och mänsklig kreativitet (...).

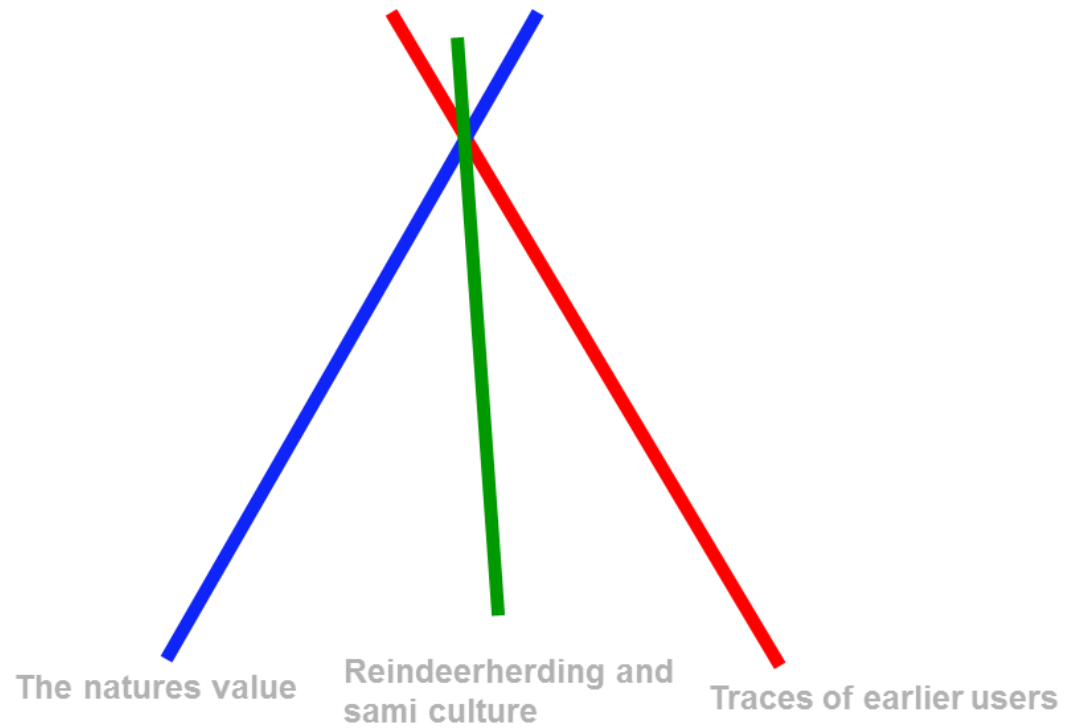
Värdegrund

Lapplands världsarv, Laponia, är en helhet i vilken det viktiga förhållandet mellan människan och hennes omgivning betonas. Denna helhet är ett omistligt arv som ska överlämnas till kommande generationer.

Den samiska kulturen fortlever och rennäringen brukar landskapet samtidigt som nya samiska näringar bedrivs i samklang med de natur- och kulturvärden som legat till grund för världsarvsutnämningen.

Kulturlandskapet, nationalparkerna och naturreservaten värnas och vårdas på ett sådant sätt att deras värden består, att de är ett föredöme inom natur- och kulturmiljövård och en tillgång för utvecklingen i berörda kommuner.

Besökarnas upplevelser förstärks genom lämpliga informations- och andra insatser.

Artikel 14

- a) Säkerställa erkännandet av, respekt för och befrämjandet av det immateriella kulturarvet, särskilt genom
 - iii) aktiviteter för kapacitetsbyggnad i syfte att trygga det immateriella kulturarvet, särskilt bevarandefrågor och forskning och
 - iv) informella metoder för kunskapöverföring

Searvelatnja

1 § Laponiatjuottjudus är en searvelatnja – en arena och mötesplats där erfarenhets- och kunskapsutbyte präglas av öppenhet och ömsesidighet.

- Alla kan delta, alla har tillgång
- Mötesplats för flera generationer, kulturer, folk och språk
- Man lär av varandra och tillför det man är bra på

Rádedibme

1 § Rådslag – en viktig arbetsmetod där också intressenter och andra erbjuds möjlighet att delta.

- Ett forum för ömsesidiga samtal och diskussioner om förvaltning av Laponia.
- Ska vara öppet för alla intresserade eller riktat till särskilda intressegrupper.
- Ska anordnas minst 2 gånger per år.

Konsensus i stadgarna

§ 12 Partsrådets arbete och diskussioner ska genomföras så att beslut kan fattas i konsensus.

§ 17 Styrelsens arbete och diskussioner ska genomföras så att beslut kan fattas i konsensus.

SPRÅK- uttryck för immateriellt kulturarv

JÅKKJÅKKEN

Traditionell kunskap

Laponiatjuottjudus natur- och kultursyn vilar på ett förhållningssätt till landskapet där världsarvet ses som en helhet.

De människor som lever och verkar i Laponia har kunskap och erfarenheter som förvaltningen inte kan vara utan.

Árbediehtu – samisk traditionell kunskap - har en självklar plats i förvaltningen.

Nyckelbegrepp

Sustainable

Helhetstänk

Lokalt deltagande

Árbediehtu/traditional knowledge, äldres kunskap

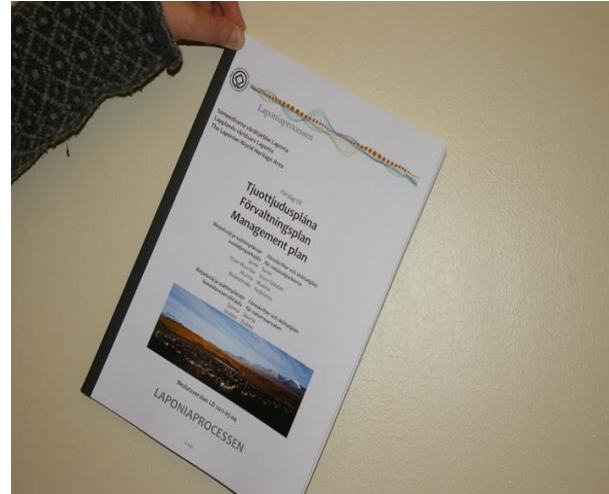
Språk

Återgivande

Som tidigare?

På ett nytt sätt?

Utfodringer?

Utfodring;

- Göra verklighet av teorierna
- Inte fortsätta på det gamla sättet

Svårigheten;

Göra arbetet med en liten organisation

GIJTO! GIITU!
Tack för mig